

Pasientinformasjon

Til deg som skal opereres:

Les gjennom denne informasjonen, merk deg ting du vil ha mer orientering om og spør når du får besøk fra anesthesiavdelingen dagen før operasjonen.

Anestesi

Dette ordet betyr "uten følelse" og er en felles betegnelse på de ulike bedøvelsesformer vi bruker ved operasjoner og undersøkelser. Anestesisykepleiere og anestesileger er spesialutdannet personell som har til oppgave å gi deg trygg og god bedøvelse, og passe på deg under operasjonen.

Vurdering fra Anesthesiavdelingen

Det er viktig at personale fra anesthesiavdelingen får vurdert din helsetilstand og gitt deg informasjon før anestesi og operasjon. Dette skjer enten ved en visitt på sengeposten om du er innlagt, på preoperativ poliklinikk eller på operasjonsstua – like før anestesi og operasjon starter.

Det er viktig at du sier fra:

- om du har, eller nettopp har gjennomgått forkjølelse/ luftveisinfeksjon
- om du er allergisk overfor noe
- om du har annen sykdom som for eksempel sukkersyke, astma, leddgikt eller angina pectoris (hjertekrampe)
- om du har spesielle opplevelser fra tidligere bedøvelse/narkose

Det kan da bli nødvendig med ekstra undersøkelser eller spesiell forbehandling. Hovedregelen er at annen sykdom skal være i en stabil fase og så godt behandlet som mulig før operasjon. Dette er særlig viktig for pasienter med hjerte- og lungesykdom. Pasienter som bruker blodfortynnende medisin må vurderes spesielt.

Valg av bedøvelse

Valg av bedøvelsesform avgjøres under visitten av anestesilegen.

Narkose (helbedøvelse)

Dette er den vanligste form for bedøvelse. Samtidig som du puster surstoff på en maske, gis sovemedisin direkte i en blodåre på armen. Du sovner raskt uten noen form for ubehag, og vil sove og være smertefri under hele operasjonen. Vi vekker deg kort tid etter at operasjonen er ferdig.

Spinal- og epiduralbedøvelse

Ved disse bedøvelsesformer settes lokalbedøvelse med en tynn nål mellom ryggtaggene. Dette fører til at bare underkroppen og bena blir bedøvd. Pasienten er altså våken under inngrepet. Dette er enkle, gode og meget trygge bedøvelsesformer, forbundet med svært lite ubehag. Du kan i tillegg få små doser avslappende medisin, slik at du har det behagelig og kanskje sover lett. Det er også mulighet for å høre musikk mens operasjonen pågår. Ta gjerne med CD med musikk du liker godt.

Ved epiduralbedøvelse blir det lagt inn en tynn plastslange i ryggen. Dette muliggjør påfylling av bedøvelsesmiddel og kan eventuelt brukes ved smertelindring etter

operasjonen.

Ved en del inngrep er det vanlig å kombinere epidural og narkose.

Plexusbedøvelse

Bedøvelsesmidlet settes i nærheten av nerver slik at bare den delen av kroppen som skal opereres, blir bedøvd. Denne form for bedøvelse brukes for det meste ved operasjoner på armer.

Faste

Før operasjon og bedøvelse må du FASTE. Hvis man ellers er frisk og skal gjennom et planlagt inngrep, kan man drikke tynne væsker (vann / saft) fram til 2 timer før bedøvelse. For melk og mat gjelder 6 timer. Du må heller ikke røyke, spise pastiller eller tyggegummi da dette gir økt produksjon av magesyre og kan medføre risiko ved narkose.

Om du bruker faste medisiner, har vi som hovedregel at disse tas med et glass vann 1-2 timer før bedøvelse.

Sminke, neglelakk, smykker, piercing og ringer må fjernes før du kommer til operasjonsavdelingen. Kontaktlinser må tas av, men er man avhengig av briller kan de medbringes til operasjonsstuen. Hvis du bruker tannproteser og skal ha full narkose, må protesene tas ut like før du får sove. Alt dette er ledd i sikkerhetsrutinene.

Likegladmedisin

De fleste pasienter som skal opereres, føler seg litt engstelig på forhånd. Dette kan kanskje gjøre det vanskelig å sove natten før operasjonsdagen. Om du ønsker det, får du en sovetablett kvelden før operasjonen av sykepleier på din avdeling. Skal du ha premedikasjon ("likegladmedisin"), får du dette en tid før du kjøres til operasjonsavdelingen.

Effekten av premedikasjon er forskjellig, men hensikten er at du skal føle deg avslappet. Legg deg derfor i sengen og hvil deg etter at du har fått denne medisinen. Personer over 70 år får vanligvis ikke premedikasjon.

Operasjonsdagen

Operasjonene avvikles etter et oppsatt program, men ofte kommer det pasienter som trenger "øyeblikkelig hjelp", og dette vil forskyve det tidligere oppsatte programmet. Om du blir operert tidlig om morgenen eller utpå dagen, kan derfor være vanskelig å si. I blant kan operasjonsprogrammet bli forskjøvet så mye at enkelte pasienter må vente til dagen etter.

På operasjonsstuen

Her vil en anestesisykepleier, anestesilege og en operasjonssykepleier ta hånd om deg. Du vil bli stilt en del spørsmål. Mange av de har du svart på til anestesilegen på visitten dagen før, men at de stilles på nytt er en del av sikkerhetsrutinene.

Personalet gjør en del forberedelser før du blir bedøvd. Du får lagt inn en venekanyle (tynn plastslange), og du får væske i intravenøst drypp. Vi setter på forskjellig overvåkningsutstyr som er koblet til overvåknings skjermen på narkoseapparatet.

Dagens bedøvelsesformer og teknisk utstyr muliggjør en svært god kontroll av alt som foregår under bedøvelse og operasjon. Åndedrettsfunksjon, hjerterytme, blodtrykk og andre viktige funksjoner blir kontinuerlig overvåket under bedøvelsen. Det vil være kvalifisert personell hos deg hele tiden mens du er på operasjonsavdelingen.

Etter operasjonen

Etter operasjonen blir du trillet til oppvåkningsavdelingen (recovery/intensivseksjonen). Liggetiden der varierer, avhengig av inngrepets omfang og din tilstand. Du er under tilsyn hele tiden og får behandling og pleie av spesialutdannet personale. Har du behov for smertestillende midler, vil du få det. Etter enkelte operasjoner blir pasienten liggende på oppvåkningsavdelingen til neste dag.

Denne informasjon er generell og gir kanskje ikke svar på alle de spørsmål du ønsker å få svar på.

Noter derfor ned det du lurer på og still spørsmålene til anestesilegen når han/hun kommer på visitt.

Hilsen oss på Anestesiavdelingen